

1. számú melléklet a 67/2003. (HK 18.) HM utasításhoz

KATONAI ETIKAI KÓDEX

A katonától a társadalom és a szolgálat, magas szintű erkölcsi felelősséget, érték- és normakövetést vár el. Jelen Katonai Etikai Kódex, ezeket az elvárásokat, követelményeket, és ajánlásokat rögzíti annak érdekében, hogy az egységes magatartási norma rendszer követése, a szakmai feladatok magas szintű teljesítését, és egy olyan elkötelezettség és morál erősítését szolgálja, melyet a hivatás becsülete, tradíciója és méltósága is megkíván.

Az etikus katonai magatartás támogatása elősegíti egy jobb közérzetű, méltóságára többlet adó, a vállalt szolgálat érdekeiért egységesen kiálló, olyan tradicionális és korunk katonai erényeire épülő erős erkölcsi alapokon álló honvédség kialakítását, amely társadalmi presztízse alapján méltó a közbizalom megnyerésére és megtartására.

A Katonai Etikai Kódex hatálya

A Katonai Etikai Kódex ajánlott elvárásai a Honvédelmi Minisztérium, a honvédelmi miniszter felügyelete és irányítása alatt álló hivatalok, háttérintézmények, katonai nemzetbiztonsági szolgálatok, továbbá a Magyar Honvédség, és a honvédelmi miniszter közvetlen irányítása alá tartozó szervezetek állományába tartozó hivatásos és szerződéses katonákra, ösztöndíjas hallgatókra terjed ki, függetlenül attól, hogy szolgálatukat a Magyar Honvédség szervezetében vagy más szervnél, illetőleg a Magyar Köztársaság vagy más állam területén teljesítik. A kódexben megfogalmazottak az egyenruhát viselő nyugállományú katonák részére is betartásra javasolt ajánlások.

A Katonai Etikai Kódex célja

A Katonai Etikai Kódex összefoglalja és rögzíti mindazon társadalmi elvárásokkal összhangban lévő katonai értékeket, erkölcsi, magatartási normákat, melyek egységes rendszere a szolgálatot vállalók számára útmutatóul szolgál mindennapi cselekedeteik és viselkedésük során, és amelyek segítik a katonát abban, hogy:

- megfeleljen a haza, a társadalom, elvárásainak, a szolgálat és a hivatás értékrendjének;
- javítsa a katonai szolgálat megítélését a társadalomban;
- mindenkor helyes döntéseket hozzon, és állásfoglalásokat alakítson ki;
- olyan személyes eligazodást szolgáló támpontokat találjon, amelyek szilárdságot, következetességet, biztonságot képesek nyújtani számára az erkölcsös életvitelhez, illetve a katonai szolgálat teljesítéséhez;
- adjon útmutatást, és teremtsen szilárd alapot a követésre ajánlott és a kifogásolható magatartásformák felismeréséhez, azok egyéni és közösségi megítéléséhez, minősítéséhez.

A katonai szolgálat kiemelt erkölcsi erényei, alapértékei

Hazaszeretet: a hazához való hűség és elkötelezettség;

Hűség: a katonai esküben, fogadalomban vállaltak szellemében történő szolgálatteljesítés, a hivatás töretlen gyakorlása, megbízhatóság, kitartás még nehéz körülmények között is;

Bátorság: a szolgálat által megkövetelt feladatteljesítés során tudatos, észszerű veszély és kockázatvállalás, tartózkodás a vakmerőségtől és a gyávaságtól;

Bajtársiasság: kiállás, felelősség érzet, önzetlen segítőkész szolidaritás, és együtt érző áldozatvállalás a katonatársakért;

Tisztelet: a magyar és egyetemes kultúra értékeinek, a történelmi múlt és katonahagyományok és jelképek tisztelete mellett, a szolgálat és az emberi méltóság tisztelete, az emberi különbözőségek, személyiségek elfogadása, olyan mértékben, hogy az ne képezhesse akadályát a katonai hivatásnak, továbbá a szakmai és rendfokozati tekintély megbecsülése;

Becsületesség: megbízható, tisztességes, lelkiismeretes, szavahihetőségért, kötelességtudaton és a különböző előírások betartásán, alapuló magatartás és életvitel;

Fegyelmesség: elvárható és kiszámítható cselekvésre való készség, a katonai feladatok maradéktalan végrehajtását biztosító szabályok önfegyelmén alapuló betartása, és betartatása.

Alapvető elvárások

A katona:

- legyen elkötelezett a haza sorsa, függetlensége iránt;
- tisztelje és kövesse a magyar és az egyetemes emberi kultúra egyéni és közösségi értékeit, a katonai hagyományokat;
- az emberi méltóság tiszteletben tartásával vegye tudomásul és tolerálja az emberi különbözőségeket;
- egyéni érdekeit, a nemzet alapvető érdekeit érintő esetekben rendelje alá a haza és a katonai szolgálat által támasztott követelményeknek;
- törekedjen a feladatok legjobb tudása szerinti végrehajtására, amelynek során legyen kezdeményező, munkáját jellemezze lelkiismeretesség;
- szolgálatteljesítését, szolgálati jogköre gyakorlását személyes példamutatás, következetesség, erkölcsösség jellemezze;
- érezzen felelősséget a munkatársai, bajtársai iránt;
- törekedjen a katonák és a Magyar Honvédség jó hírnevének megőrzésére, és megerősítésére;
- legyen megvesztegethetetlen, lehetőség szerint lépjen fel a korrupcióval szemben;
- ne azonosuljon szélsőséges nézetekkel;
- szolgálati helyén ne adjon pártpolitikai kérdésekkel kapcsolatos véleményének.

A katona magatartásának főbb jellemzői

A szolgálatteljesítés során a katona:

- a szolgálat fontosságát átérezve törekedjen mindazon speciális követelmények teljesítésére, amelyet a haza fegyveres védelme megkíván;
- szolgálata, munkája során törvényesen, pártatlanul, lelkiismeretesen és pontosan járjon el, és ezt várja el másoktól is;
- felelősséggel, meggondoltan cselekedjen előre nem látható, váratlan helyzetekben is;
- szolgálatteljesítése során senkit ne hozzon kellemetlen, megalázó vagy méltatlan helyzetbe, kerülje a személyeskedést, az intrikus magatartást;
- óvja a vezetők és a munkatársak tekintélyét;
- ne követeljen, ne kérjen, és ne fogadjon el magának a szabályokban rögzített mértéken túli jogosultságokat, kedvezményeket, előjogokat, elbánást és juttatásokat, de a szabályzóknak rögzített hiányát se tűrje el;
- megjelenése legyen előírászerű, katonás és tiszteletet parancsoló.

A munkavégzés során a katona:

- hitelességét és személyes tekintélyét munkájával, őszinteségével és szavahihetőségével alapozza meg;
- munkájában fegyelmezett, megbízható;
- bízik mások (szakmai) hozzáértésében, segítőkészségében, a szükséges mértékben igényli környezete tanácsait, valamint szakmai segítségét, tapasztalataival segíti a hozzá fordulókat;
- együttműködő, jó kollegiális kapcsolat kialakítására törekvő;
- egyéni törekvései elérése érdekében nem hárít át aránytalanul nagy terheket másokra, nem törekszik a reális érdekeket mellőző érdekérvényesítésre, tartózkodik a káros rivalizálástól;
- tartózkodik az indulatos megnyilvánulásoktól, a munkatársak sértő minősítésétől, fellép a rágalmozás, az alaptalan híresztelés ellen;
- kerüli a hangulatkeltést.

A munkatársakkal való kapcsolattartás során a katona:

- bizalmat ad és rászolgál mások bizalmára;
- tisztelettel viszonyul bajtársaihoz, alárendeltjeihez és feletteseihez;
- bajtársaival, munkatársaival nyitott, emberséges;
- hangvétele kulturált, udvarias, tiszteletben tartja mások személyiségét személyiségjogait, emberi méltóságát;
- törekszik önmaga és munkatársai teljesítőképességének és egészségének, valamint környezete állapotának megóvására.

Társadalmi kapcsolataiban és magánéletében a katona:

- minden élethelyzetben, tudatában van annak, hogy személyén keresztül ítélik meg az általa képviselt szervezetet, és a Magyar Honvédséget;
- a társadalmi környezet részéről a katonai szervezeteket érintő információs igények iránt nyitott, de nem lépi át a szükséges titoktartás határait, azt mások esetében sem nézi el, kerüli a jól értesültség látszatát;
- tartózkodik megjelenésében és megnyilvánulásaiban olyan kultúrátlan formáktól, melyek megbotránkozásra, vagy visszatetszésre adhatnak okot;
- nem vállal olyan munkát, feladatot, nem végez olyan tevékenységet, amelynek megvalósítása olyan

magatartást és megnyilvánulásokat feltételez, amelyek ellentétesek az Etikai Kódexben ajánlott elvárásokkal;

kerüli azokat az élethelyzeteket, amelyek alkalmasak személye, szolgálati helye, valamint a katonai szolgálat negatív megítélésére, vagy amelyek alapjául szolgálhatnak szóbeszédnek, rosszindulatú híresztelésnek;

- kerüli azokat a cselekedeteket, magatartásformákat, amelyek következtében kiszolgáltatottá, befolyásolhatóvá válhat, vagy annak látszata kialakulhat;

- kerüli az olyan élethelyzeteket, amelyekben kétes életvitelű, felelőtlen, erkölcsi hitelüket veszített személyekkel való megjelenése, kapcsolattartása miatt maga is ilyen színben tűnne fel, vagy erre legalábbis alapot adhatna.

A parancsnoki (vezetői) magatartás legfontosabb jellemzői

A parancsnok (vezető):

- vezetői, szolgálati hatalma gyakorlását szilárd következetesség, és felelősségtudat jellemzi;
- pozícióját, rendfokozatát nem használja fel mások véleményének befolyásolására, nem törekszik személye, beosztása jelentőségének túlhangsúlyozására;
- személyes ambícióit illetően önmérsékletet tanúsít;
- a sikert és a kudarcot reálisan értékelve, munkatársaival együtt éli meg;
- határozottan visszautasítja a hízelgést, a szolgálalküszéget, a kritikátlan egyetértés és helyeslés minden formáját;
- kerüli a részrehajlásnak és a befolyásolhatóságnak még a látszatát is;
- kerüli más szervezetek - vezetőik és munkatársaik - munkájának megalapozatlan bírálatát;
- munkavégzését, döntéseit nem befolyásolják személyi ellentétek;
- beosztottait megvédi a megalapozatlan támadásoktól;
- segíti a nemek közötti esélyegyenlőség megvalósulását.

A szolgálatteljesítés során:

- intézkedéseiben, szakmai tevékenységén túl példamutatásával is elősegíti, hogy az általa irányított szervezet tagjai egységes, bajtársi értékekben gondolkodó, a szervezeti célok megvalósításáért hatékonyan együttműködő közösséget alkossanak;

- a jó modor és kulturált magatartás keretei között, határozott stílusban tárgyal, olyan hangnemet használ, amely alkalmas a vezetői tekintély fenntartására, de nem sérti az emberi méltóságot, a személyiségi jogokat, az egyének önbecsülését;

- a konfliktusok kezelésében határozottan, késedelem nélkül jár el, körültekintő és a szükséges mértékben tapintatos;

- ellenőrzések, számonkérések, értékelések során objektív, korrekt, következetes;

- a beosztási és szakmai követelményeken túl, beosztottjaival szemben csak olyan elvárásokat fogalmaz meg, amelyek figyelembe veszik az érintettek személyes képességét;

- a beosztottokról szerzett személyes információkat kellő körültekintéssel, csak a szolgálat érdekében használja fel.

A napi munkavégzés során:

- beosztottjai körében érvényre jutatja a reális értékrendet, ennek alapján dicsér, jutalmaz, de szükség szerint alkalmazza a fegyelmezés eszközeit is;

- ösztönözi, segíti alárendeltjeit előmenetelükben;

- munkatársait a szervezeti érdekek és célok szem előtt tartásával, alkalmasság alapján, elfogulatlanul ítéli meg;

- a lehetőségek figyelembevételével segíti nehézségekkel küzdő munkatársait, növeli egészséges önbizalmukat, szakmai és emberi problémáik iránt tapintatos, megértő és türelmes;

- törekszik a felmerülő szakmai, személyi és egyéb problémák korrekt, humánus rendezésére;

- lehetőséget biztosít, a feladat végrehajtás előkészítése során arra, hogy munkatársai megfelelő módon kifejtthessék véleményüket, javaslataikat, ugyanakkor követelménytámasztó, határozott, és következetes a végrehajtás során;

- az eredményes munkához szükséges információkat időben és megfelelő módon adja át.

A Katonai Etikai Kódex utasítással történő közzétételével, valamint a Honvédségi Etikai Tanács megalakításával egyetértek.

(Aláírások)

